

השטייטל והחלום

לילה באחת העיירות היהודיות בפולין רוב המשפחות כבר ישנות. רק השקט מתחת שמי האביב הנוצצים מהווה רקע להדי צעדים מעטים הנשמעים פה ושם מהרחוב. באחד הבתים נחה משפחה; הורים בני בנינים וילד בן שמונה בערך. בני הזוג בחדר נפרד והילד בחצי חדר הצמוד למטבח. המטבח היה בהמשך למבואה בכניסה לבית. כולם נמו בשינה קלה, רק האב העיף ישן שינה עמוקה לאחר יום עבודה קשה. אפשר היה ואפילו לשמוע נחירות די חזקות. פתאום הילד התעורר, הוא שמע רעשים מצד המבואה והמטבח, כשהוא פתח בקושי את עיניו הוא הבחין בדמותו של מפקד משטרה מקומי שאותו כולם הכירו. אומנם הוא היה גוי, פולני, אבל בשטייטל כל היהודים חשבו אותו כבן משפחה והוא העריך את זה. הוא ידע שהקהילה שלו תשתדל עד כמה שאפשר לא להעמיד אותו במצב לא נוח שבו יצטרך לפעול לפי חוקי המדינה. החוקים הגבילו לפעמים חיים חופשיים אלהם שאפו האזרחים. אבל היהודים התחשבו בממשל שני גופים אלו, קיימו יחסים ניווחים זה בצד זה הרבה שנים ולכן הופעת המשטרה בבית, ועוד באמצע הלילה סימנה לילד דבר לא רגיל העומד להתרחש. הוא לא טעה! השוטר הוביל בידו אישה – זרה, יפה מאוד – לתוך המטבח. האם כבר הספיקה להפעיל את מנורת הנפט ובחמימות הזמינה את האורחים להתיישב על יד.

השולחן במטבח כשהיא הכינה כוס תה חם בהתחלה הילד לא הבין את פשר המתרחש במטבח, כנראה גם אימו לא הבינה יותר ובסבלנות חיכתה להסברים מצד השוטר. לדברי השוטר הוא פגש באישה היפה ברחוב. הוא לא ראה אותה בעיירה עד כה בפעולו לטובת קהילתו הוא החליט לעצור אותה ולברר מה מטרת ביקורה בשעה מאוחרת. למראה היוצא דופן של האישה; יפה מאוד, בבגדי חג הבולטים בשלל צבעים. תכשיטים נוצצים כמו עגילים צבעוניים גדולים תלויים על אוזניה, צמידים רבים על ידיה, שרשראות עם מדליון על צוואר, הכל ביחד היה צעקני מדי וזול. אבל הילד הוקסם ולא הוריד מבטו ממנה. גם היא ראתה אותו דרך הדלת הפתוחה של המטבח מסתכל מתוך חדרו. לאחר זמן מה הילד חזר למיטתו ומרוב עייפות נרדם מיד. בינתיים אימו העידה לפני השוטר כי אכן היא למדה יחד עם היפיפייה בבית ספר אבל מאז לא פגשה אותה. היא זכרה אפילו את שמה – אוה. השוטר נרגע וביקש מהאם שתדאג לסילוקה של "היפיפייה" מן העיירה בהקדם האפשרי.

כאן המקום להוסיף עוד תכונה אחת לא כל כך מחמיאה לחיי השטייטל. אומנם עברו כבר כשמונים שנה אבל יש המשך לתופעה שאותה אבקש לתאר. כמעט בכל שטייטל היו בתי בושת מנוהלים על ידי יהודים, איך לא? אספקת הבחורות התנהלה באופן סדיר מהכפרים שבסביבה. הבחורות בחרו בדרך זאת מרצונן. הן העדיפו את "המקצוע העתיק בעולם" על פני עבודה קשה בשדות מבוקר עד ערב על מנת להרוויח את אפשרות המחיה המינימלית. כפי שאתם כבר הבנתם את הרמז. ההיסטוריה חוזרת אומנם בצורה אחרת, אבל באותה אדרת. הבחורות באות לארץ בכל מיני דרכים לא דרכים: "העיקר לעשות כסף", ולהתבסס כלכלית במולדתן לאחר סיום התעסוקה כאן. "איך חדש תחת השמש".

נחזור לילד שלנו – הוא נרדם מיד וחלם על האישה הזו. הוא הרגיש שהיא נשכבה על ידו במיטה, חיבקה אותו בחוזקה ואפילו נישקה. הרגשה לא מוכרת הציפה את כל גופו. חוויה חדשה עברה

בכל אבריו, הוא הרגיש שהוא מאושר; תחושה לא מוכרת, שמימית, כל חייו הוא לא שכח את החוויה.

במרוצת הזמן הוא לא היה בטוח אם זה היה רק חלום. הרי המציאות והחלום מהתלים בנו לפעמים עד לאובדן חוש ההווה! אולי זה לא חלום – מי יודע!

נ.ב. אל האי ודאות בהבחנה בין מציאות וחלום קראתי באחרונה בספריו של סופר סרבי – מילוראד פאביץ. הוא פיתח את הרעיון עד ל"הוכחה" שבאמת אין הבדל בין חלום למציאות. בכל רגע נתון של חיינו אין לדעת האם זה היה חלום או מציאות!?

א.ה.

2.6.09

✓
128 - 3 ס"ב חזרו יאגק
סולא 3 (כמה באו)

השטייטל והחלום

לילה באחת העיירות היהודיות בפולין רוב המשפחות כבר ישנות. רק השקט מתחת שמי האביב הנוצצים מהווה רקע להדי צעדים מעטים הנשמעים פה ושם מהרחוב. באחד הבתים נחה משפחה; הורים בני ביניים וילד בן שמונה בערך. בני הזוג בחדר נפרד והילד בחצי חדר הצמוד למטבח. המטבח היה בהמשך למבואה בכניסה לבית. כולם נמו בשינה קלה, רק האב העיניף ישן שינה עמוקה לאחר יום עבודה קשה. אפשר היה אפילו לשמוע נחירות די חזקות.

פתאום הילד התעורר, הוא שמע רעשים מצד המבואה והמטבח, כשהוא פתח בקושי את עיניו הוא הבחין בדמותו של מפקד משטרה מקומי שאותו כולם הכירו. אומנם הוא היה גוי, פולני, אבל בשטייטל כל היהודים חשבו אותו כבן משפחה והוא העריך את זה. הוא ידע שהקהילה שלו תשתדל עד כמה שאפשר לא להעמיד אותו במצב לא נוח שבו יצטרך לפעול לפי חוקי המדינה. החוקים הגבילו לפעמים חיים חופשיים אלהם שאפו האזרחים. אבל היהודים התחשבו בממשל שני גופים אלו, קיימו יחסים ניווחים זה בצד זה הרבה שנים ולכן הופעת המשטרה בבית, ועוד באמצע הלילה סימנה לילד דבר לא רגיל העומד להתרחש. הוא לא טעה! השוטר הוביל בידו אישה - זרה, יפה מאוד - לתוך המטבח. האם כבר הספיקה להפעיל את מנורת הנפט ובחמימות

הזמינה את האזרחים להתיישב על ידו

השולחן במטבח כשהיא הכינה כוס תה חם) בהתחלה הילד לא הבין את פשר המתרחש במטבח, כנראה גם אימו לא הבינה יותר ובסבלנות חיכתה להסברים מצד השוטר.

לדברי השוטר הוא פגש באישה היפה ברחוב. הוא לא ראה אותה בעיירה עד כה בפעולו לטובת קהילתו הוא החליט לעצור אותה ולברר מה מטרת ביקורה בשעה מאוחרת. למראה היוצא דופן של האישה; יפה מאוד, בבגדי חג הכולטים בשלל צבעים. תכשיטים נוצצים כמו עגילים צבעוניים גדולים תלויים על אוזניה, צמידים רבים על ידיה, שרשראות עם מדליון על צוואר, הכל ביחד היה צעקני מדי וזול. אבל הילד הוקסם ולא הוריד מבטו ממנה. גם היא ראתה אותו דרך הדלת הפתוחה של המטבח מסתכל מתוך חדרו. לאחר זמן מה הילד חזר למיטתו ומרוב עייפות נרדם מיד. בינתיים אימו העידה לפני השוטר כי אכן היא למדה יחד עם היפיפייה בבית ספר אבל מאז לא פגשה אותה. היא זכרה אפילו את שמה - אוה. השוטר נרגע וביקש מהאם שתדאג לסילוקה של "היפיפייה" מן העיירה בהקדם האפשרי.

כאן המקום להוסיף עוד תכונה אחת לא כל כך מחמיאה לחיי השטייטל. אומנם עברו כבר כשמונים שנה אבל יש המשך לתופעה שאותה אבקש לתאר. כמעט בכל שטייטל היו בתי בושת מנוהלים על ידי יהודים, איך לא? אספקת הבחורות התנהלה באופן סדיר מהכפרים שבסביבה הבחורות בחרו בדרך זאת מרצונן. הן העדיפו את "המקצוע העתיק בעולם" על פני עבודה קשה בשדות מבוקר עד ערב על מנת להרוויח את אפשרות המחיה המינימלית. כפי שאתם כבר הכנתם את הרמז. ההיסטוריה חוזרת אומנם בצורה אחרת, אבל באותה אדרת. הבחורות באות לארץ בכל מיני דרכים לא דרכים: "העיקר לעשות כסף", ולהתבסס כלכלית במולדתן לאחר סיום התעסוקה כאן. "איך חדש תחת השמש".

נחזור לילד שלנו - הוא נרדם מיד וחלם על האישה הזו. הוא הרגיש שהיא נשכבה על ידו במיטה, חיבקה אותו בחוזקה ואפילו נישקה. הרגשה לא מוכרת הציפה את כל גופו. חוויה חדשה עברה

בכל אבריו, הוא הרגיש שהוא מאושר; תחושה לא מוכרת, שמימית, כל חייו הוא לא שכח את החוויה.

במרוצת הזמן הוא לא היה בטוח אם זה היה רק חלום. הרי המציאות והחלום מתחילים בנו לפעמים עד לאובדן חוש ההווה! אולי זה לא חלום – מי יודע!

נ.ב. אל האי ודאות בחבחנה בין מציאות וחלום קראתי באחרונה בספריו של סופר סרבי – מילוראד פאביץ. הוא פיתח את הרעיון עד ל"הוכחה" שבאמת אין הבדל בין חלום למציאות. בכל רגע נתון של חיינו אין לדעת האם זה היה חלום או מציאות!!

א.ה

2.6.09